

Nr 70.

Godkänd av första kammaren den 15 mars 1918.

Godkänd av andra kammaren den 15 mars 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidstillägg under år 1918 åt f. d. befattningshavare i statens tjänst jämte i ärendet väckta motioner.

(Särskilda utskottets utlåtande nr 4.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 18 januari 1918 avlåten proposition, nr 11, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

I) att

a) för beredande under år 1918 av krigstidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst — avskedade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare därunder icke inbegripna — vilka vid ingången av år 1918 voro berättigade till pension eller därmed jämförligt årligt understöd, som av Konung och riksdag till siffran bestämts eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, å *tilläggsstat* för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett *förslagsanslag* å 3,600,000 kronor.

b) förklara, att krigstidstillägget skall till varje dylik f. d. befattningshavare utgå med 150 kronor jämte 30 procent av ovanberörda pensions och understöds årsbelopp, dock tillhoppa högst med 600 kronor;

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 14 saml. 31 häft. (Nr 70—71.) 1

c) medgiva, att krigstidstillägget må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes; och

II) att

a) medgiva, att pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, vilka under år 1917 haft att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,400 kronor och fördenskull gått miste om dem eljest enligt kungl. kungörelsen den 19 juni 1917 tillkommande krigstidshjälp, må — om de under år 1918 icke hava att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,400 kronor, äkta makars taxeringar sammanräknade — uppbära utöver det krigstidstillägg, som må tillkomma dem enligt mom. I här ovan, ett så stort belopp, som skulle hava såsom krigstidshjälp under år 1917 tillfallit dem, om de under sistnämnda år haft att erlægga dylik skatt för högst 1,400 kronor; samt

b) medgiva, att ifrågavarande tillägg må från ovanberörda förslagsanslag till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under år 1917 eller 1918 avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

I samband med denna proposition har riksdagen till behandling förehaft åtskilliga inom riksdagen i anledning av propositionen väckta motioner.

I likhet med Eders Kungl. Maj:t finner riksdagen det av behovet påkallat, att de f. d. befattningshavare i statens tjänst, vilka åtnjuta pension, jämväl under år 1918 såsom förhållandet varit under år 1917 av staten erhålla tillägg till pensionen. De av Eders Kungl. Maj:t föreslagna tillskotten, vilka skulle utgå såsom krigstidstillägg, äro i avsevärd grad höjda från de under föregående år utgående. Riksdagen har emellertid ansett sig böra företaga en mindre förhöjning av de i Eders Kungl. Maj:ts proposition angivna beloppen. Såsom skäl härför får riksdagen åberopa vad riksdagen anfört i sin skrivelse nr 69 beträffande krigstidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Riksdagen har därför beslutit, att krigstidstillägg skall utgå dels med 200 kronor i stället för av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 150 kronor och dels med $33 \frac{1}{3}$ procent d. v. s. en tredjedel av pension eller därmed jämförligt årligt understöd i stället för föreslagna 30 procent. Därjämte har maximum av utgående krigstidstillägg satts till 700 kronor i stället för 600 kronor.

I anledning av ovanberörda i ämnet väckta motioner har riksdagen jämväl ansett sig böra vidtaga vissa ändringar i de i Eders Kungl. Maj:ts proposition angivna grunderna för krigstidstilläggets utgående.

Under det att enligt Eders Kungl. Maj:ts proposition endast personal, som vid ingången av år 1918 var berättigad till pension, skulle äga uppbära krigstidstillägg, har i en motion föreslagits, att jämväl sådana befattningshavare, som under år 1918 erhålla pension, skulle i viss mån åtnjuta dylikt tillägg. Såsom av motionärerna framhålls, skulle det med de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna kunna inträffa, att en person, som vid årets början var i tjänst och sedermera erhöll pension, därigenom skulle i krigstidstillägg erhålla ett mindre belopp än den, som under hela året uppbar pension. Att detta innebär en orättvisa, som helst bör undanröjas, synes riksdagen tydligt. Riksdagen kan emellertid icke biträda det av motionärerna framställda förslaget, att befattningshavare, som under året avgår med pension, skulle erhålla krigstidstillägg i likhet med övriga pensionärer, dock högst med 50 kronor per månad. Det torde vara lämpligare att meddela en bestämmelse, som möjliggör, att dessa befattningshavare erhålla ersättning med just det belopp, som de enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle förlorat. Riksdagen har därför beslutit, att befattningshavare, som efter ingången av år 1918 avgått med pension, skall erhålla krigstidstillägg med ett belopp, motsvarande vad han skolat uppbära, om, han vid årets början varit pensionerad, minskat med det krigstidstillägg han såsom befattningshavare under året åtnjutit.

Jämväl det i en motion framställda yrkandet om likställande med övriga f. d. befattningshavare i statens tjänst av sådana f. d. befattningshavare i statens tjänst, vilka uppbära pensioner från enskilda järnvägarnas pensionskassa, har riksdagen ansett sig böra biträda. När staten inköpt vissa enskilda järnvägar, hava i statens tjänst övergått en del befattningshavare, vilka varit delägare i de enskilda järnvägarnas pensionskassa. Sedan dessa sedermera avgått ur statstjänsten, uppbära de pension ur nämnda kassa jämte visst tillägg av statsmedel för att bliva likställda med andra statens pensionärer. För att de ej skola bliva sämre ställda än övriga f. d. befattningshavare i statens tjänst böra de tydligen få beräkna krigstidstillägg jämväl å den del av pensionen, som de erhålla från den enskilda kassan. Med nämnda kassa bör även likställas annan därmed jämförlig kassa.

Beträffande det av en enskild motionär gjorda yrkandet, att personer, som av riksdagen beviljats pension från allmänna indragningsstaten, skulle erhålla krigstidstillägg enligt bestämmelserna i Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 11 får riksdagen anföra följande.

Från allmänna indragningsstaten utgående pensioner och livräntor äro i rikshuvudboken uppdelade i tre huvudgrupper: 1) Beneficier och benådningar för ämbets- och tjänstemän m. fl. 2) Beneficier och benådningar för fruar, änkor, oeh omyndiga barn. 3) Ämbets- och tjänstemän samt betjante som erhållit avsked med pension. De av motionären avsedda personerna tillhöra grupp 1), under vilken grupp pensioner och livräntor under år 1917 utgingo med nära 300,000 kronor. Pensionernas och livräntornas belopp växlade mellan 45 kronor och 6,000 kronor, de flesta utgjorde dock 300—1,000 kronor. Krigstidshjälp för år 1917 utgick direkt från statskontoret till denna grupp med 5,100 kronor. Samtliga till gruppen hörande personer hava därvid räknats såsom varande f. d. befattningshavare i statens tjänst och hava såsom sådana tilldelats krigstidshjälp, där de i övrigt varit berättigade därtill.

Riksdagen, som delar motionärens uppfattning, anser att, enär dessa personer sålunda under år 1917 erhållit krigstidshjälp, något särskilt stadgande icke erfordras för att göra dem berättigade till krigstidstillägg under innevarande år.

Kostnaderna för ifrågavarande krigstidstilläggs utgående har av Eders Kungl. Maj:t beräknats till 3,600,000 kronor. Efter ovannämnda av riksdagen vidtagna ändringar och tillägg i grunderna för krigstidstilläggets utgående har riksdagen funnit, att denna summa bör höjas till 4,300,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra förändra uppställningen av Eders Kungl. Maj:ts förslag till grunder för krigstidstilläggets utgående, enär de av riksdagen vidtagna ändringarna icke lämpligen kunna infogas i den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna lydelsen.

Riksdagen, som i övrigt icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får sålunda meddela, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt de i ärendet väckta motionerna, beslutit att

a) för beredande under år 1918 av krigstidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst å *tilläggsstat* för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa såsom *förslagsanslag* ett belopp av 4,300,000 kronor; samt

b) godkänna följande allmänna grunder för krigstidstilläggets utgående:

§ 1.

Krigstidstillägg tillkommer f. d. befattningshavare i statens tjänst — avskedade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare därunder icke inbegripna — vilka vid ingången av år 1918 voro berättigade till pension eller därmed jämförligt årligt understöd, som av Konung och riksdag till siffran bestämts eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder.

§ 2.

Krigstidstillägget utgår till varje dylik f. d. befattningshavare med 200 kronor jämte en tredjedel av ovanberörda pensions och understöds årsbelopp, dock tillhopa högst med 700 kronor.

§ 3.

Pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, vilka under år 1917 haft att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,400 kronor och fördenskull gått miste om dem eljest enligt kungl. kungörelsen den 19 juni 1917 tillkommande krigstidshjälp, må — om de under år 1918 icke hava att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,400 kronor, äkta makars taxeringar sammanräknade — uppbära, utöver det krigstidstillägg, som må tillkomma dem enligt § 2 här ovan, ett så stort belopp, som skulle hava såsom krigstidshjälp under år 1917 tillfallit dem, om de under sistnämnda år haft att erlægga dylik skatt för högst 1,400 kronor.

§ 4.

Befattningshavare, som efter ingången av år 1918 avgått med pension, erhåller krigstidstillägg med ett belopp, motsvarande vad han enligt § 2 skolat uppbära, om han vid årets början varit pensionerad, minskat med det krigstidstillägg han såsom befattningshavare under året åtnjutit.

§ 5.

Till f. d. befattningshavare vid statens järnvägar utgående pensioner från enskilda järnvägarnas pensionskassa eller med denna jämförlig pensionsinrättning likställas i här ifrågakarande avseende med pension av i § 1 angivet slag.

§ 6.

Om till krigstidstillägg av nu ifrågavarande slag berättigad f. d. befattningshavare under år 1917 eller 1918 avlidit, inträder stärbhuset i den avlidnes rätt.

§ 7.

Krigstidstillägget utbetalas på en gång i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Stockholm den 15 mars 1918.

Med undersåtlig vördnad.